

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.013.08.2015

P/15/095

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn

T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30

lol@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/095 – Przymusowe kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na leczenie odwykowe
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Leszek Żywucki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 97532 z dnia 6 października 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Lidzbarku Warmińskim ul. Aleksandra Świętochowskiego 14, 11 – 100 Lidzbark Warmiński (dalej: Urząd bądź Gmina).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Wiśniowski, burmistrz Lidzbarka Warmińskiego (dalej: Burmistrz) od dnia 08.12.2014 r. Poprzednio, w okresie od 01.12.2006 r. do 07.12.2014 r. Burmistrzem był Pan Ryszard Wajs. (dowód: akta kontroli str. 3-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Postępowanie Zespołu ds. Lecznictwa Odwykowego¹, działającego w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lidzbarku Warmińskim², w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu prowadzone było nie w pełni zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wprawdzie Zespół po wpłygnięciu wniosku analizował zachowanie osób nim objętych pod kątem wyczerpania przesłanek z art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi³, jednak kontrola wykazała, że administrator danych osób zgłoszonych do Zespołu nie zagwarantował ich pełnej ochrony przed przetwarzaniem niezgodnym z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych⁴.

Zastrzeżenia budzi również tryb postępowania, który nie zapewniał sprawnego i efektywnego wykonywania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W trakcie kontroli ustalono bowiem, że w większości analizowanych spraw, czas pomiędzy poszczególnymi czynnościami⁵ przekraczał 30 dni⁶, co spowodowało, że wszystkie one zostały skierowane do sądu w terminie powyżej 100 dni (licząc od dnia wpłynięcia wniosku). Przyczyną tego był przede wszystkim nieprawidłowy system organizacji pracy Zespołu, który nie miał opracowanego regulaminu postępowania oraz zbierał się na posiedzeniach raz w miesiącu. Należy przy tym podkreślić, iż barierą zwiększenia częstotliwości jego posiedzeń nie były przyczyny finansowe, ponieważ kontrola wykazała, że środki w kwocie 234.968,74 zł uzyskane z opłat za wydawanie

¹ Dalej: Zespół.

² Dalej: Komisja.

³ Dz.U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm., dalej: ustawa o wychowaniu w trzeźwości.

⁴ Dz. U. z 2014 r., poz. 1182 ze zm., dalej: ustawa o ochronie danych osobowych.

⁵ Tj. pomiędzy pierwszym, a drugim wezwaniem oraz pomiędzy drugim spotkaniem a skierowaniem sprawy do biegłych, a także pomiędzy otrzymaniem opinii od biegłych, a skierowaniem sprawy do sądu.

⁶ Przy założeniu, że czas niezbędny na nadanie zawiadomienia o terminie uwzględniający podwójne awizo (14 dni) wraz z opóźnieniami w przekazaniu informacji przez pocztę o braku możliwości doręczenia zawiadomienia (7 dni) wynosi łącznie 21 dni.

zezwoleń na sprzedaż alkoholu napojów alkoholowych nie były przeznaczone w analizowanym okresie na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych⁷ oraz Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii⁸ (dalej: Gminne Programy). Należy przy tym odnotować, że na niedostateczną efektywność w pracy Zespołu wpływało również niewyposażenie członków Zespołów przez ustawodawcę w instrumenty ustawowe umożliwiające przyspieszenie sprawnej weryfikacji zgłoszeń⁹ przed skierowaniem ich do sądu.

Podkreślić natomiast należy, iż znaczna część osób objętych wnioskami¹⁰ została zmotywowana przez Zespół i dobrowolnie przeszła proces leczenia.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Kompetencje członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

Opis stanu faktycznego

1.1. – 1.2. Funkcjonująca w analizowanym okresie w Gminie Miejskiej w Lidzbarku Warmińskim Komisja powołana została zarządzeniem Burmistrza z dnia 9 maja 2012 r. Po dokonanych zmianach w trakcie kontroli, w jej skład wchodziło osiem osób. W ramach Komisji funkcjonował czteroosobowy Zespół ds. Lecznictwa Odwykowego (dalej: Zespół).

(dowód: akta kontroli str. 7-33)

1.3 – 1.5. Dwóch członków Zespołu miało wykształcenie wyższe (jedna techniczne, a druga pedagogiczne). Pozostałe osoby miały wykształcenie średnie (terapeuta oraz ogólnokształcące). Wszyscy członkowie Zespołu zostali przeszkoleni, zgodnie z wymogami określonymi w art. 4 ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz systematycznie podnosili swoje kwalifikacje, gdyż m.in.:

- odbyli zalecane przez Państwową Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych szkolenia oraz systematycznie (corocznie) podnosili swoje kwalifikacje¹¹,
- uczestniczyli w szkoleniach w zakresie dialogu motywującego, które odbywały się w formie warsztatów.

(dowód: akta kontroli str. 34-40)

Ocena cząstkowa

W ocenie NIK członkowie Zespołu ds. Lecznictwa Odwykowego posiadali wymagane kompetencje do podejmowania czynności zmierzających do zastosowania wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

⁷ Dalej: GPPiRPA.

⁸ Dalej: GPPN.

⁹ Ramowo określonego postępowania oraz możliwości zlecenia przeprowadzenia wywiadu przez lokalny ośrodek pomocy społecznej, bądź przez policję.

¹⁰ 17 z 49, tj. 35 %.

¹¹ W 2013 r. łącznie odbyli dwa szkolenia, w 2014 r. - pięć, a w 2015 r. – trzy.

2. Czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu

Opis stanu faktycznego

2.1. W analizowanym okresie, w sprawach o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu, Komisji zgłoszono łącznie 142 osoby, z tego 48 w 2013 r., 44 w 2014 r. i 50 do 31.08.2015 r. Po przeprowadzeniu tzw. „rozmów motywujących”¹² zakończono 48 spraw (odpowiednio 17, 18 oraz 13). I tak:

- sprawy 64 osób (odpowiednio 23, 14 oraz 27) skierowano do dwóch biegłych lekarzy (psychologa oraz specjalisty psychiatrii¹³), w celu wydania opinii mających wskazać bądź wykluczyć uzależnienie osób od alkoholu oraz ewentualny sposób leczenia,
- uzależnienie od alkoholu biegli stwierdzili w 34 sprawach (odpowiednio 9, 11 oraz 14); nie wystąpiły przypadki wydania przez biegłych opinii, które nie potwierdziłyby uzależnienia,
- do sądu skierowano łącznie 54 wnioski (odpowiednio 22, 14 i 18) o zobowiązanie osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu, z czego 18 wniosków nie zawierało opinii biegłych,
- sąd nakazał leczenie odwykowe łącznie wobec 46 wnioskowanych osób (odpowiednio 22, 14 oraz 10), z czego wobec 24 osób leczenie stacjonarne (odpowiednio 10, 8 oraz 6), a wobec pozostałych 22 leczenie ambulatoryjne (odpowiednio 12, 6 oraz 4); w tym czasie nie wystąpiły przypadki, aby sąd nie nakazał obowiązku leczenia,
- liczba spraw umorzonych przez Zespół, bez skierowania do biegłego i sądu (z wyłączeniem spraw, w których osoba zgłoszona zadeklarowała dobrowolne podjęcie leczenia) wyniosła łącznie 30 (odpowiednio 9, 12 oraz 10)¹⁴; nie wystąpiły przypadki tzw. spraw odłożonych, bez skierowania do biegłych i Sądu.

Wydatki na działania Komisji związane z realizacją zadań zmierzających do wnioskowania o zobowiązanie osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu wyniosły łącznie 46,4 tys. zł, z tego: 19,0 tys. zł w 2013 r., 14,4 tys. zł w 2014 r. i 13,0 tys. zł w 2015 r. (do 31 sierpnia). Wydatkowanie środków na realizację GPPIRPA oraz GPPN przedstawiało się następująco:

- w 2012 r. dochody z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu (dz. 756, rozdz. 75618, §0480) zaplanowano w wysokości 300.000 zł. Zrealizowano je w wysokości 329.699,23 zł, tj. o 9,9% więcej. Wydatki na realizację Gminnych Programów wyniosły natomiast 250.241,08 zł, tj. o 79.458,15 zł mniej w porównaniu do wykonanych dochodów,
- w 2013 r. dochody te zaplanowano również w wysokości 300.000 zł. Ich realizacja wyniosła 356.357,25 zł, tj. o 18,8% więcej. Wydatki na realizację GPPIRPA oraz GPPN wyniosły natomiast 263.761,92 zł, tj. o 92.595,33 zł mniej od dochodów wykonanych,
- w 2014 r. odpowiednio: plan dochodów 350.000 zł, realizacja planu 373.193,68 zł, a realizacja wydatków 310.278,42 zł, tj. o 62.915,26 zł mniej od dochodów wykonanych.

(dowód: akta kontroli str. 41-45)

¹² W wyniku których osoby zgłoszone Komisji zadeklarowały dobrowolne podjęcie leczenia i w stosunku do których Komisja nie odnotowała kolejnych zgłoszeń.

¹³ Dalej: biegli,

¹⁴ Umorzone sprawy z 2013 r. zostały omówione w pkt 2.2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Ustalone
nieprawidłowości

Kontrola wykazała, że środki w kwocie 234.968,74 zł uzyskane z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu i napojów alkoholowych nie były przeznaczone na realizację zadań określonych w GPPiRPA oraz GPPN. I tak:

- W 2012 r. na realizację GPPiRPA oraz GPPN wydatkowano o 79.458,15 zł mniej od dochodów uzyskanych z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu, zaś ww. kwoty nie ujęto w planie wydatków na 2013 r. w dziale 851, rozdziałach 85154 i 85153, tj. na realizację GPPiRPA oraz GPPN,
- W 2013 r. wydatkowano o 92.595,33 zł mniej w porównaniu do wykonanych dochodów i kwoty tej również nie ujęto również w planie wydatków na 2014 r. w dziale 851, rozdziałach 85154 i 85153,
- Analogiczna sytuacja wystąpiła w 2014 r. – wydatkowano o 62.915,26 zł mniej od wykonanych dochodów i kwoty tej nie ujęto w planie wydatków na 2015 r., w dziale 851, rozdziałach 85154 i 85153.

Wyżej wymienione środki, w łącznej kwocie 234.968,74 zł, przeznaczono na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Przepis art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości stanowi, że „*dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele*”.

Skutkiem nieprzeznaczenia ww. środków na realizację zadań określonych w GPPiRPA oraz GPPN było niewykonanie wniosku pokontrolnego z poprzedniej kontroli NIK Delegatury w Olsztynie, przeprowadzonej w 2008 r. (P/08/151, LOL-410-29-05/08), w następstwie której NIK Delegatura w Olsztynie wnioskuje m.in. o przeniesienie do rozdziałów 85153 i 85154 niewykorzystanych środków, uzyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

W sprawie tej Jacek Wiśniowski – Burmistrz wyjaśnił, że po objęciu funkcji Burmistrza (z dniem 08.12.2014 r.) nie został poinformowany przez ówczesnego Skarbnika o nadwyżce w środkach na realizację GPPiRPA oraz GPPN oraz o stosowanej przez poprzedniego Burmistrza praktyce wykorzystania nadwyżki. Wskazał, że w lutym 2015 r. nastąpiła zmiana na stanowisku Skarbnika. Zobowiązał się jednocześnie do przeznaczania niewykorzystanych środków w dziale 851, rozdział 85154 i 85153 na realizację Gminnych Programów.

(dowód: akta kontroli str. 46-48)

Opis stanu
faktycznego

2.2. Zespół nie miał ustalonych szczegółowych procedur wskazujących m.in. terminy realizacji poszczególnych czynności.

W złożonych wyjaśnieniach Burmistrz podał, że w jego ocenie nie zachodziła dotychczas taka potrzeba. Wskazał jednocześnie, że po zapoznaniu się z ocenami i uwagami z przedmiotowej kontroli rozważy wprowadzenie takich procedur.

Przewodniczący Komisji podał natomiast, że tok postępowania Zespołu ukształtował się w oparciu o przyjęte do stosowania zwyczaje. Wskazał, że przyjęto, iż przed skierowaniem sprawy do biegłych dwukrotnie wzywano osobę objętą wnioskiem w celu ustalenia, czy zachodzą przesłanki z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz w celu ewentualnego jej zmotywowania. Podał, że nie wyznaczono górnych granicznych terminów podejmowanych kolejnych czynności, ponieważ uznano, iż każda sprawa jest indywidualna, a największym efektem działania Zespołu jest zmotywowanie osoby.

(dowód: akta kontroli str. 46-47, 49-53)

Tok postępowania, w tym czas poszczególnych etapów w sprawach o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu przedstawiono w oparciu analizę wszystkich 48 spraw, które wpłynęły do Zespołu w 2013 r. Ustalono, że wszystkie osoby objęte wnioskami były zapraszane na pierwsze posiedzenie. W 43 sprawach (90%) zapraszano je w terminie do 30 dni. Natomiast w pozostałych czterech sprawach (8%) termin ten wynosił do 40 dni, a w jednej (2%) do 55 dni. Osoby, które nie przyszły na pierwsze spotkanie były zapraszane na kolejne. Z analizy wynika, że 8 takich osób zaproszono w terminie do 30 dni, 12 w terminie pow. 30 dni¹⁵.

W trakcie spotkania, po ustaleniu, że osoby objęte wnioskiem wyczerpują znamiona z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, Zespół przystępował do motywowania tych osób w celu podjęcia przez nich dobrowolnego leczenia. Ustalono, że po spotkaniach tych 17 osób (35%) objętych wnioskami zadeklarowało podjęcie dobrowolnego leczenia. Proces ich dobrowolnego leczenia był monitorowany przez Zespół. Osoby te m.in. okazywały kartę informacyjną z leczenia stacjonarnego bądź zasięmano informacji u wnioskodawcy, w celu ustalenia czy podjęte zostało leczenie.

Po pierwszym i drugim spotkaniu umorzono 8 spraw. Przyczyną umorzeń były brak przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości bądź brak możliwości ich ustalenia, ponieważ osoby nie stawały się na posiedzenie Zespołu (4 przypadki), zmieniły miejsce zamieszkania (2) bądź wyjechały za granicę (1). Stwierdzono też, że jedna osoba zmarła (1).

Pozostałe 23 sprawy skierowano do dwóch biegłych z terenu Lidzbarka Warmińskiego, w celu wydania opinii stwierdzającej bądź wykluczającej uzależnienie od alkoholu. Ustalono, że nie występowały przypadki kierowania na badanie osoby objętej wnioskiem, jako realizacja sankcji za niestawienie się na posiedzenie Zespołu. Wszystkie z tych spraw skierowano do biegłych w terminie pow. 30 dni od daty wpływu zgłoszenia¹⁶. Przyczyną był przede wszystkim przyjęty tok postępowania (zaproszenie na drugie posiedzenie Zespołu)¹⁷, a także problemy z ustaleniem miejsca pobytu osób objętych wnioskiem.

Biegli stwierdzili uzależnienie od alkoholu w stosunku do 9 osób. Pozostałych 14 osób nie stawilo się u nich. W stosunku do tych osób Zespół ustalał przyczyny niestawienia. W wyniku podjętych czynności trzy sprawy zostały umorzone. Przyczynami umorzeń były brak przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości bądź brak możliwości ich ustalenia, ponieważ ustalono, że dwie osoby nie przebywały w miejscu zamieszkania, a jedna wyjechała za granicę. Ponadto, jedna osoba po skierowaniu do biegłych samodzielnie podjęła leczenie. Na okoliczność odbytego leczenia osoba ta okazała kartę informacyjną leczenia.

We wszystkich sprawach biegli wydali opinie¹⁸ w terminie pow. 30 dni¹⁹. Spowodowane to było nieprecyzyjnym ustaleniem warunków wykonania opinii. Przede wszystkim w umowach nie określano terminów ich wykonania oraz maksymalnej liczby prób wykonania badania.

Do Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim (dalej: Sąd), Zespół skierował w 2013 r. 19 spraw. Ustalono, że w 5 przypadkach skierowano sprawy w terminie

---

¹⁵ W tym: w 10 sprawach w terminie od 31 do 60 dni (z tego 9 spraw do 40 dni), w jednej sprawie od 61 do 100 dni oraz w jednej 216 dni (w toku postępowania sprawa była zawieszona ze względu na poinformowanie przez wnioskodawczynię o zmianie zachowania przez osobę objętą wnioskiem – zaprzestanie nadużywania alkoholu i agresywnego zachowania wobec żony). Sprawę skierowano na drugie posiedzenie w terminie do 30 dni od powzięcia informacji, iż osoba objęta zgłoszeniem ponownie nadużywa alkoholu i zachowuje się agresywnie wobec żony.

¹⁶ W tym: dwie sprawy skierowano do biegłego w terminie od 31 do 60 dni, 10 w przedziale od 61 do 100, 11 pow. 100 dni.

¹⁷ Patrz przypis nr 15.

¹⁸ Bądź poinformowali Zespół o niestawieniu się osoby objętej zgłoszeniem.

¹⁹ W tym w 16 sprawach w terminie od 31 do 60 dni, a w siedmiu przypadkach od 61 do 100 dni.

do 30 dni²⁰. Pozostałe 14 w terminie pow. 30 dni²¹. Nie wystąpiły przypadki skierowania sprawy do Sądu w terminie krótszym niż 100 dni, licząc od wpływu wniosku do Zespołu.

Z posiadanych przez Zespół informacji wynika, że w przypadku czterech spraw, od skierowania wniosku do Sądu do terminu pierwszego posiedzenia miało od 31 do 60 dni. Trzy sprawy zostały wyznaczone na posiedzenie w przedziale od 61 do 100 dni, a 12 – pow. 100 dni. Od wpływu zgłoszenia do uprawomocnienia się orzeczenia wydanego przez sąd upłynęło pow. 100 dni²². Również od skierowania wniosku do Sądu do uprawomocnienia się orzeczenia upłynęło pow. 100 dni²³.

Sąd we wszystkich skierowanych do niego sprawach zobowiązał osoby nadużywające alkoholu i zakłócające porządek publiczny do przymusowego leczenia, w tym 10 do leczenia stacjonarnego oraz 9 do leczenia ambulatoryjnego. W jednym przypadku osoba objęta wnioskiem wniosła apelację, ponieważ nie zgodziła się z leczeniem stacjonarnym.

(dowód: akta kontroli str. 54-112, 114-116)

Ustalone
nieprawidłowości

Czasy trwania analizowanych postępowań zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby nadużywającej alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego wskazują, iż ustalony zwyczajowo tryb postępowania nie zapewniał sprawnego i efektywnego wykonywania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

W wyjaśnieniach dotyczących przyczyn opóźnień w zapraszaniu osób objętych zgłoszeniem na kolejne spotkanie, kierowaniem sprawy do biegłych oraz Sądu, Przewodniczący Komisji podał, że spowodowane to było m.in. niewyposażeniem Zespołu przez ustawodawcę w instrumenty do realizacji celu określonego w ustawie o wychowaniu w trzeźwości, w tym m.in. brakiem możliwości zlecenia przeprowadzenia wywiadu przez lokalny ośrodek pomocy społecznej, bądź przez policję. Wskazał, że ustawodawca nie określił też procedury. Podał, że opóźnienia spowodowane były również sposobem organizacji prac Zespołu, ponieważ posiedzenia odbywały się raz w miesiącu. Zwrócił uwagę, że członkowie Zespołu są osobami aktywnymi zawodowo i muszą oni jednocześnie pogodzić swoje obowiązki służbowe z pracą na rzecz Zespołu. Zobowiązał się

²⁰ Licząc od wpływu opinii od biegłych (lub poinformowania Zespołu o niestawieniu się na badanie) do skierowania wniosku do Sądu.

²¹ Osiem spraw skierowano w terminie od 31 do 60 dni oraz sześć w terminie pow. 100 dni, w tym:

- 108 dni – osoba po spotkaniu z biegłymi zadeklarowała leczenie, którego następnie nie kontynuowała. Sprawę skierowano do Sądu w terminie do 30 dni od powzięcia informacji.
- 113 dni – osoba nie stawiła się do biegłych i nie odbierała korespondencji i brak było możliwości ustalenia przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Sprawę skierowano do Sądu w terminie do 30 dni od powzięcia informacji, iż osoba objęta wnioskiem przebywa w Lidzbarku Warmińskim.
- 181 dni – osoba po sporządzeniu opinii przez biegłych zadeklarowała dobrowolne podjęcie leczenia, którego następnie nie kontynuowała. Sprawę skierowano do Sądu w terminie do 30 dni od powzięcia informacji.
- 203 dni – wnioskodawca poinformował o zaprzestaniu nadużywania alkoholu przez osobę objętą zgłoszeniem – brak przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Sprawę skierowano do Sądu w terminie do 30 dni od powzięcia informacji o ponownym nadużywaniu alkoholu przez osobę objętą zgłoszeniem.
- 225 dni – ustalono, że żona wyprowadziła się – brak przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Po ponownym wprowadzeniu się żony i ustaleniu przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Sprawę skierowano do Sądu w terminie do 30 dni od powzięcia informacji o ponownym wprowadzeniu się żony.
- 591 dni – w dniu 23.08.2013 r. pracownik MOPS-u w trakcie wykonywania swoich obowiązków (nie zleczanych przez Zespół) ustalił, że osoba objęta wnioskiem nie nadużywa alkoholu od kilku miesięcy. Poinformował o tym pismem również Zespół. W dniu 18.03.2015 r. ten sam pracownik poinformował Zespół, że osoba objęta wnioskiem wróciła do nałogu. Sprawę skierowano do Sądu w terminie do 30 dni od powzięcia informacji.

²² W tym od 301 do 400 dni – osiem spraw, od 401 do 500 – dwie pow. 500 – osiem.

²³ W tym od 101 do 200 dni – siedem, od 201 do 300 – cztery, od 301 do 400 – sześć i pow. 500 – jedna.

jednocześnie do podjęcia działań w celu przestrzegania 30-dniowych terminów w podejmowaniu poszczególnych czynności oraz do wskazywania biegłym 30-dniowych terminów wykonania opinii.

(dowód: akta kontroli str. 51-53)

Opis stanu faktycznego

2.3. Do czasu kontroli NIK, tylko jeden z członków Zespołu miał upoważnienie do przetwarzania danych osobowych. Inny członek Zespołu miał wprawdzie upoważnienie do przetwarzania danych osobowych, jednak dotyczyło jego stanowiska pracy w MOPS. Również zbiór danych osobowych osób zgłoszonych Zespołowi nie został zgłoszony GIODO w celu zarejestrowania go.

(dowód: akta kontroli str. 49-50, 113)

Ustalone nieprawidłowości

1. Do czasu kontroli NIK, wbrew art. 37 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, Burmistrz dopuścił do przetwarzania danych osoby nieposiadające stosownego upoważnienia²⁴

2. Do czasu kontroli NIK, wbrew art. 40 ustawy o ochronie danych osobowych, Burmistrz nie zgłosił GIODO zbioru danych osobowych osób zgłoszonych Zespołowi²⁵.

W wyjaśnieniach Burmistrz podał, że również o powyższych faktach nie został poinformowany przez podległych mu pracowników. Zobowiązał się niezwłocznie upoważnić wszystkich członków Komisji do przetwarzania danych osobowych oraz zgłosić GIODO do rejestracji zbioru danych osobowych osób zgłoszonych Zespołowi.

(dowód: akta kontroli str. 46-47)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu przez osoby, które jednocześnie powodowały rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylały się od pracy albo zakłócały spokój lub porządek publiczny, Zespół prowadził postępowanie nie w pełni zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wprawdzie po wpłynięciu wniosku analizował on zachowanie osób nim objętych pod kątem wyczerpania przesłanek z art. 24 ustawy wychowaniu w trzeźwości, jednak kontrola wykazała, że administrator danych osób zgłoszonych do Zespołu nie zagwarantował ich pełnej ochrony przed przetwarzaniem niezgodnym z ustawą o ochronie danych osobowych.

W ocenie NIK ustalony zwyczajowo tryb postępowania Zespołu nie zapewniał sprawnego i efektywnego wykonywania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

²⁴ Do czasu kontroli NIK.

²⁵ Do czasu kontroli NIK.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁶, wnosi o:

1. Podjęcie działań organizacyjnych mających na celu wyeliminowanie opieszałości pracy Zespołu.
2. Niezwłoczne upoważnienie członków Komisji oraz Zespołu do przetwarzania danych osobowych.
3. Niezwłoczne zgłoszenie Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych zbioru danych osobowych patentów Zespołu do rejestracji.
4. Podjęcie działań mających na celu wykorzystanie wszystkich środków uzyskanych z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu napojów alkoholowych na realizację zadań określonych w GPPIRPA oraz GPPN.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, dnia   grudnia 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie

Kontroler
Leszek Żywucki
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

²⁶ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.